

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

5 octombrie 2017*

„Trimitere preliminară – Contracte de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii – Directiva 2004/18/CE – Articolul 1 alineatul (9) – Noțiunea «autoritate contractantă» – Societate al cărei capital este deținut de o autoritate contractantă – Operațiuni interne grupului”

În cauza C-567/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Vilniaus apygardos teismas (Tribunalul Regional din Vilnius, Lituania), prin decizia din 21 octombrie 2015, primită de Curte la 2 noiembrie 2015, în procedura

„LitSpecMet” UAB

împotriva

„Vilniaus lokomotyvų remonto depas” UAB,

cu participarea:

„Plienmetas” UAB,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a patra, și domnii E. Juhász (raportor), C. Vajda și C. Lycourgos, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul I. Illéssy, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 9 februarie 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru „LitSpecMet” UAB, de C. Maczkovics, de R. Martens și de V. Ostrovskis, avokatai;
- pentru „Vilniaus lokomotyvų remonto depas” UAB, de D. Soloveičik, advokatas, și de G. Jokubauskas, reprezentant al societății;
- pentru guvernul lituanian, de D. Kriauciūnas, de D. Stepanienė și de R. Butvydytė, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: lituaniana.

- pentru guvernul german, de J. Möller, în calitate de agent;
  - pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes, de M. Figueiredo și de F. Batista, în calitate de agenți;
  - pentru Comisia Europeană, de A. Tokár, de A. Steiblytė și de J. Jokubauskaitė, în calitate de agenți,
- după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 27 aprilie 2017,
- pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 alineatul (9) din Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO 2004, L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (UE) nr. 1251/2011 al Comisiei din 30 noiembrie 2011 (JO 2011, L 319, p. 43) (denumită în continuare „Directiva 2004/18”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între „LitSpecMet” UAB, pe de o parte, și „Vilniaus lokomotyvų remonto depas” UAB (denumită în continuare „VLRD”), pe de altă parte, în legătură cu un contract de achiziții publice de bunuri referitor la bare din metale feroase atribuit în parte de aceasta din urmă în favoarea LitSpecMet.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Directiva 2004/18 a fost abrogată și înlocuită, cu efect de la 18 aprilie 2016, de Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18 (JO 2014, L 94, p. 65).
- 4 Articolul 1 alineatul (2) litera (c) din Directiva 2004/18 definea „[c]ontractele de achiziții publice de bunuri” drept contracte de achiziții publice, altele decât contractele de achiziții publice de lucrări care au ca obiect achiziția de produse, cumpărarea lor în rate, închirierea sau leasingul, cu sau fără opțiune de cumpărare.
- 5 Articolul 1 alineatul (9) din această directivă prevedea:

„«Autorități contractante» înseamnă statul, colectivitățile teritoriale, organismele de drept public și asociațiile formate din una sau mai multe din aceste colectivități sau unul sau mai multe organisme de drept public.

«Organism de drept public» înseamnă orice organism:

- (a) constituit pentru a îndeplini în mod expres cerințe de interes general, de altă natură decât industrial[e] sau comercial[e];
- (b) care are personalitate juridică;

- (c) a cărui activitate este finanțată în cea mai mare parte de stat, de colectivitățile teritoriale sau de alte organisme de drept public sau a cărui gestionare face obiectul controlului acestora din urmă sau al cărui consiliu de administrare, de conducere sau de supraveghere este alcătuit din membri desemnați în proporție de peste 50 % de către stat, de colectivitățile teritoriale sau de alte organisme de drept public.

[...]"

- 6 Articolul 7 din directiva menționată, intitulat „Valoarea pragurilor pentru contractele de achiziții publice”, prevedea:

„Prezenta directivă se aplică contractelor de achiziții publice care nu sunt excluse în temeiul excepțiilor prevăzute la articolele 10 și 11 și articolele 12-18 și a căror valoare estimată, fără taxa pe valoarea adăugată (TVA), este egală sau mai mare decât următoarele praguri:

[...]

- (b) 200 000 [de euro]:

- pentru contractele de achiziții publice de bunuri și de servicii atribuite de autoritățile contractante, altele decât cele prevăzute la anexa IV,

[...]"

Dreptul lituanian

- 7 Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (Legea lituaniană privind achizițiile publice), care transpune Directiva 2004/18 în dreptul lituanian, prevede la articolul 4, intitulat „Autorități contractante”:

„1. «Autoritate contractantă» înseamnă

- 1) o autoritate a statului sau locală;
- 2) o persoană juridică de drept public sau privat care îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul 2 al prezentului articol;
- 3) o asociație a autorităților vizate la punctul 1 al acestui alineat și/sau de persoane juridice de drept public sau privat dintre cele vizate la punctul 2 al acestui alineat;
- 4) întreprinderile contractante care își desfășoară activitatea în sectorul apei, al energiei, al transporturilor sau al serviciilor poștale menționate la articolul 70 alineatul 1 punctele 2-4 din prezenta lege.

2. Se consideră drept autoritate contractantă o persoană juridică de drept public sau privat (alta decât administrațiile naționale sau locale) dacă întreaga sa activitate sau o anumită parte a acesteia este destinată să răspundă unor nevoi de interes general, de altă natură decât industriale sau comerciale, și dacă îndeplinește cel puțin una dintre următoarele condiții:

- 1) peste 50 % din activitatea sa este finanțată de la bugetul de stat sau de la bugetul autorităților locale ori din alte resurse ale statului sau ale autorităților locale ori din resursele altor persoane juridice de drept public sau privat menționate la prezentul alineat;

- 2) este controlată (gestionată) de administrația națională sau locală ori de alte persoane juridice de drept public sau privat menționate la prezentul alineat;
  - 3) mai mult de jumătate din numărul membrilor consiliului de administrare, de conducere sau de supraveghere sunt desemnați de autoritățile naționale sau locale ori de alte persoane juridice de drept public sau de drept privat menționate la prezentul alineat. [...]"
- 8 Articolul 10 alineatul 5 din Legea lituaniană privind achizițiile publice prevede:

„Dispozițiile prezentei legi nu sunt aplicabile în cazul în care autoritatea contractantă încheie un contract cu o entitate distinctă din punct de vedere juridic, în privința căreia exercită un control analog celui exercitat asupra propriilor sale servicii sau organe și pe care o deține în mod exclusiv (sau cu privire la care exercită drepturile și obligațiile statului sau ale unei entități locale în calitate de asociat unic), și în cazul în care entitatea controlată a realizat cel puțin 90 % din cifra sa de afaceri aferentă exercițiului fiscal anterior (sau perioadei scurse de la înființarea sa, dacă își desfășoară activitatea de mai puțin de un exercițiu fiscal) realizând activități care au scopul de a satisface nevoile autorității contractante sau de a îi permite să își exercite atribuțiile.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 9 VLRD este o societate comercială care a fost constituită în anul 2003, ca urmare a unei restructurări a „Lietuvos geležinkeliai” AB (denumită în continuare „societatea feroviară lituaniană”) și al cărei obiect social privește printre altele fabricarea și repararea locomotivelor, ale vagoanelor, precum și ale motoarelor electrice și ale vehiculelor cu motor.
- 10 VLRD este o filială a societății feroviare lituaniene, care este asociatul său unic. Aceasta din urmă era, la momentul faptelor, principalul client al VLRD, comenzile sale reprezentând aproape 90 % din cifra de afaceri a VLRD.
- 11 În anul 2013, VLRD a publicat un anunț de participare simplificat privind achiziționarea de bare din metale feroase, la care LitSpecMet a răspuns, ulterior fiind declarată ofertantul câștigător doar pentru o parte din oferta sa.
- 12 LitSpecMet a solicitat anularea procedurii de achiziții publice menționate, precum și publicarea unui nou anunț care să respecte Legea lituaniană privind achizițiile publice pentru motivul că, în opinia sa, VLRD era o autoritate contractantă în sensul legii menționate.
- 13 În acest scop, LitSpecMet invocă în esență, pe de o parte, că VLRD a fost constituită pentru a îndeplini nevoile societății feroviare lituaniene, întreprindere finanțată de stat și însărcinată cu o misiune de serviciu public, și, pe de altă parte, că condițiile privind prestările și vânzările pe care ea le realiza în beneficiul societății sale mamă nu erau conforme cu condițiile de concurență normale. LitSpecMet a conchis că aceste elemente erau suficiente pentru a considera că activitatea desfășurată de VLRD avea ca obiect îndeplinirea unor nevoi de interes general de altă natură decât industriale sau comerciale și, prin urmare, pentru a considera că această societate era o autoritate contractantă supusă normelor privind achizițiile publice.
- 14 Vilniaus apygardos teismas (Tribunalul Regional din Vilnius, Lituania) a respins pretențiile LitSpecMet. Această decizie a fost confirmată de Lietuvos apeliacinis teismas (Curtea de Apel din Lituania).
- 15 Pentru a confirma decizia pronunțată în primă instanță, Lietuvos apeliacinis teismas (Curtea de Apel din Lituania) a arătat în special că VLRD fusese constituită pentru a exercita o activitate comercială și pentru a realiza profit, ceea ce era dovedit de faptul că suporta singură riscurile activității sale, fără ca statul să îi acopere pierderile. Instanța de apel a apreciat în plus că activitatea VLRD nu putea fi

considerată ca răspunzând unei nevoi de interes general a tuturor cetățenilor, din moment ce se dovedise că VLRD își desfășura activitatea într-un mediu concurențial și că, deși, la momentul faptelor, cvasitotalitatea vânzărilor efectuate de aceasta erau încheiate cu societatea feroviară lituaniană, estimările realizate demonstau că, în 2016, vânzările menționate nu mai reprezentau decât 15 % din operațiunile comerciale ale VLRD.

- 16 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă din Lituania) a casat decizia Lietuvos apeliacinis teismas (Curtea de Apel din Lituania).
- 17 În acest scop, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă din Lituania) a pornit de la premisa potrivit căreia soluționarea litigiului cu care era sesizată depindea de modul de interpretare a expresiei „organism constituit pentru a îndeplini în mod expres cerințe de interes general, de altă natură decât industrial[e] sau comercial[e]”, utilizată la articolul 1 alineatul (9) al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2004/18 și reluată la articolul 4 din Legea lituaniană privind contractele de achiziții publice.
- 18 În această privință, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă din Lituania) a subliniat în special că abordarea funcțională a noțiunii „organism de drept public”, adoptată de Curte, conducea la luarea în considerare a diferitor elemente de analiză pentru a stabili dacă o persoană era o autoritate contractantă, precum existența sau inexistența unei situații de concurență în cadrul pieței pe care aceasta intervine, împrejurările în care entitatea avută în vedere a fost constituită, posibilitatea sau imposibilitatea de a înlocui respectiva entitate printr-un alt operator sau întrebarea dacă această entitate suporta sau nu suporta riscurile generate de activitatea sa.
- 19 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă din Lituania) a subliniat în esență că atât instanța de prim grad, cât și cea de apel omiseseră să examineze particularitățile activităților economice asigurate de VLRD, în special în ceea ce privește intensitatea concurenței predominante în sectorul economic în care opera societatea menționată. Aceasta a considerat că respectivele instanțe acordaseră o importanță prea mare formei sociale a VLRD, în speță o societate comercială, pentru a considera că VLRD nu era o autoritate contractantă.
- 20 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă din Lituania) a arătat, în plus, că VLRD efectua în medie 15 operațiuni interne pe an în favoarea societății sale mamă, care, pentru acest tip de operațiuni, era dispensată de aplicarea normelor privind achizițiile publice. Referitor la acest aspect, instanța menționată a subliniat că, în ipoteza în care societatea-mamă ar asigura ea însăși activitățile asigurate de filiala sa, ea ar fi supusă normelor menționate în ceea ce privește achiziționarea de vehicule, de materiale și de alte componente necesare pentru repararea locomotivelor și a materialului rulant sau pentru alte lucrări, în conformitate cu Legea lituaniană privind achizițiile publice. Ea a menționat că, într-o asemenea situație, era necesar să se analizeze dacă faptul că o societate-mamă recurge la serviciile unei filiale pentru a realiza operațiuni economice care sunt de interes general nu era de natură să permită eludarea legislației privind achizițiile publice.
- 21 Cauza a fost trimisă spre rejudecare la Lietuvos apeliacinis teismas (Curtea de Apel din Lituania), care, după ce a anulat decizia Vilniaus apygardos teismas (Tribunalul Regional din Vilnius), i-a trimis cauza spre rejudecare.
- 22 În aceste condiții, Vilniaus apygardos teismas (Tribunalul Regional din Vilnius) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 1 alineatul (9) din Directiva 2004/18/CE trebuie interpretat în sensul că o societate:

- care a fost constituită de o autoritate contractantă care se angajează în activități în domeniul transportului feroviar, și anume gestionarea infrastructurii feroviare publice, transportul de pasageri și de mărfuri;

- care se angajează în mod independent în activități comerciale, stabilește o strategie comercială, adoptă decizii privind condițiile de desfășurare a activității sale (piața produselor, segmentul de clienți etc.), participă pe o piață concurențială în întreaga Uniune Europeană și în afara pieței Uniunii, oferind servicii de fabricare și de reparare a materialului rulant, și participă la proceduri de achiziții publice care au legătură cu această activitate, urmărind să obțină comenzi din partea unor terți (nu din partea societății-mamă);
- care furnizează servicii de reparare a materialului rulant fondatoarei sale pe baza unor operațiuni interne, iar valoarea acestor servicii reprezintă 90 % din întreaga activitate a societății;
- ale cărei servicii furnizate fondatoarei sale sunt destinate să asigure realizarea activității de transport de pasageri și de mărfuri a acesteia din urmă

nu trebuie considerată autoritate contractantă?

- 2) În cazul în care Curtea stabilește că societatea trebuie considerată «autoritate contractantă» în împrejurările arătate mai sus, articolul 1 alineatul (9) din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că societatea își pierde calitatea de autoritate contractantă atunci când valoarea serviciilor de reparare a materialului rulant furnizate pe baza unor operațiuni interne autorității contractante care este fondatoarea sa scade și reprezintă mai puțin de 90 % sau nu mai este partea principală a cifrei de afaceri totale din activitatea societății?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 23 Prin intermediul întrebărilor formulate care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (9) al doilea paragraf din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că o societate care, pe de o parte, este deținută în totalitate de o autoritate contractantă a cărei activitate este îndeplinirea nevoilor de interes general și care, pe de altă parte, realizează atât operațiuni pentru această autoritate contractantă, cât și operațiuni pe piața concurențială, poate fi calificată drept „organism de drept public” în sensul acestei dispoziții și care sunt în această privință, eventual, consecințele faptului că valoarea operațiunilor interne poate reprezenta în viitor mai puțin de 90 % din cifra de afaceri globală a societății sau o parte nesemnificativă a acesteia.
- 24 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că instanța de trimitere nu oferă în speță nicio precizare în ceea ce privește cuantumul contractului în discuție în litigiul principal, astfel încât nu este posibil să se stabilească cu certitudine dacă valoarea acestui contract depășește sau nu depășește pragul stabilit la articolul 7 litera (b) din Directiva 2004/18 și, în consecință, dacă una dintre condițiile esențiale pentru aplicarea acestei directive este sau nu este îndeplinită în cauza principală.
- 25 Datorită spiritului de cooperare care predomină în relațiile dintre instanțele naționale și Curte în cadrul procedurii preliminare, lipsa unei astfel de constatări prealabile a instanței de trimitere nu conduce la inadmisibilitatea cererii dacă, în pofida unei astfel de lacune, Curtea, având în vedere elementele care reies din dosar, consideră că este în măsură să ofere un răspuns util instanței de trimitere. Aceasta este situația în special atunci când decizia de trimitere conține suficiente elemente relevante pentru a aprecia că condițiile de aplicare a unui act de drept derivat sunt susceptibile să fie îndeplinite. Cu toate acestea, răspunsul oferit de Curte intervine numai sub rezerva constatării din partea instanței de trimitere că sunt întrunite aceste condiții (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 decembrie 2014, Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino” și alții, C-113/13, EU:C:2014:2440, punctul 48).
- 26 Revine, așadar, instanței de trimitere să verifice dacă, în speță, este îndeplinită condiția privind pragul celor 200 000 de euro, astfel cum este prevăzut la articolul 7 litera (b) din Directiva 2004/18.

- 27 Este cert că activitatea societății feroviare lituaniene care include furnizarea serviciilor publice de transport de pasageri este considerată a fi efectuată pentru a îndeplini nevoi de interes general și că această societate trebuie calificată drept „organism de drept public” și, prin urmare, drept „autoritate contractantă”.
- 28 Astfel, prima întrebare urmărește să clarifice aspectul dacă VLRD trebuie calificată totodată drept „organism de drept public”.
- 29 Potrivit articolului 1 alineatul (9) al doilea paragraf literele (a)-(c) din Directiva 2004/18, reprezintă un „organism de drept public” orice organism care, în primul rând, a fost constituit pentru a îndeplini în mod expres cerințe de interes general, de altă natură decât industriale sau comerciale, în al doilea rând, care are personalitate juridică și, în al treilea rând, a cărui activitate este finanțată în cea mai mare parte de stat, de colectivitățile teritoriale sau de alte organisme de drept public ori a cărui gestionare face obiectul controlului din partea acestora din urmă, sau al cărui consiliu de administrare, de conducere sau de supraveghere este alcătuit din membri desemnați în proporție de peste 50 % de către stat, de colectivitățile teritoriale sau de alte organisme de drept public.
- 30 Astfel cum Curtea a statuat în mod constant, condițiile enunțate în acest articol au caracter cumulativ, așa încât, în lipsa uneia dintre aceste condiții, un organism nu poate fi calificat drept „organism de drept public” și, prin urmare, drept „autoritate contractantă” în sensul Directivei 2004/18 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 mai 2003, Korhonen și alții, C-18/01, EU:C:2003:300, punctul 32, precum și Hotărârea din 10 aprilie 2008, Ing. Aigner, C-393/06, EU:C:2008:213, punctul 36 și jurisprudența citată).
- 31 În lumina obiectivelor directivelor în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice care vizează excluderea atât a riscului de a fi acordată o preferință ofertanților sau candidaților naționali în cadrul oricărei atribuirii a unui contract efectuate de autoritățile contractante, cât și a posibilității ca un organism finanțat sau controlat de stat, de colectivitățile teritoriale sau de alte organisme de drept public să se lase ghidat de alte considerente decât cele economice, noțiunea „autoritate contractantă”, inclusiv cea de „organism de drept public”, trebuie să primească o interpretare funcțională și largă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 mai 2003, Comisia/Spania, C-214/00, EU:C:2003:276, punctul 53 și jurisprudența citată).
- 32 Este necesar să se arate că VLRD pare să îndeplinească condițiile prevăzute la articolul 1 alineatul (9) al doilea paragraf literele (b) și (c) din Directiva 2004/18. Astfel, este cert că are personalitate juridică. În plus, instanța de trimitere a constatat că VLRD este o filială deținută în totalitate de societatea feroviară lituaniană și că este „controlată” de această din urmă societate.
- 33 În consecință, singura problemă care trebuie analizată se referă la aspectul dacă VLRD reprezintă sau nu reprezintă un „[organism] constituit pentru a îndeplini în mod expres cerințe de interes general, de altă natură decât industrial[e] sau comercial[e]”, în sensul articolului 1 alineatul (9) al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2004/18.
- 34 Reiese din modul de redactare a articolului 1 alineatul (9) al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2004/18 că cerința impusă de această dispoziție trebuie îndeplinită de entitatea a cărei calificare este examinată, iar nu de o altă entitate, chiar dacă aceasta din urmă este societatea-mamă a primei entități care îi furnizează mărfuri sau servicii. Nu este suficient, așadar, ca o întreprindere să fi fost constituită de o autoritate contractantă sau ca activitățile sale să fie finanțate prin mijloace financiare care decurg din activitățile exercitate de o autoritate contractantă pentru a fi ea însăși considerată drept autoritate contractantă (Hotărârea din 15 ianuarie 1998, Mannesmann Anlagenbau Austria și alții, C-44/96, EU:C:1998:4, punctul 39).

- 35 În plus, trebuie luat în considerare faptul că utilizarea termenului „în mod expres” evidențiază voința legiuitorului Uniunii de a supune normelor stricte privind achizițiile publice doar acele entități constituite cu scopul expres de a îndeplini nevoi de interes general, de altă natură decât industriale sau comerciale și a căror activitate răspunde unor asemenea nevoi.
- 36 Este necesar, așadar, să se stabilească, mai întâi, dacă VLRD a fost constituită cu scopul expres de a îndeplini nevoi de interes general și dacă aceste activități răspund efectiv respectivelor nevoi, înainte, eventual, de a examina dacă asemenea nevoi au sau nu au caracter industrial sau comercial (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 mai 2003, Korhonen și alții, C-18/01, EU:C:2003:300, punctul 40).
- 37 În speță, reiese din termenii primei întrebări că VLRD furnizează mărfuri și servicii cu scopul de a „asigur[a] [societății sale mamă] realizarea activității de transport de pasageri și de mărfuri a acesteia”.
- 38 Astfel, reiese din decizia de trimitere că VLRD a fost constituită după restructurarea societății feroviare lituaniene și că „atât constituirea [VLRD], cât și activitatea sa au fost întotdeauna destinate să răspundă nevoilor fondatoarei sale, și anume nevoi de interes general”. În această privință, trebuie arătat că, în cauza principală, activitatea VLRD, în special producția și repararea locomotivelor și a vagoanelor, precum și furnizarea acestor produse și a acestor servicii către societatea feroviară lituaniană, este necesară pentru ca aceasta din urmă să își poată desfășura activitatea destinată să îndeplinească nevoile de interes general.
- 39 Rezultă, așadar, că VLRD a fost constituită cu scopul expres de a îndeplini nevoile societății sale mamă, din moment ce nevoile pe care VLRD a fost însărcinată să le îndeplinească constituie o condiție necesară pentru exercitarea activităților de interes general ale acestei societăți-mamă, aspect care trebuie verificat totuși de instanța de trimitere.
- 40 Trebuie arătat că este irelevant faptul că, pe lângă activitățile destinate să îndeplinească nevoile de interes general, entitatea în cauză realizează și alte activități cu scop lucrativ pe piața concurențială (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 ianuarie 1998, Mannesmann Anlagenbau Austria și alții, C-44/96, EU:C:1998:4, punctul 25, precum și Hotărârea din 10 aprilie 2008, Ing. Aigner, C-393/06, EU:C:2008:213, punctul 47 și jurisprudența citată).
- 41 Astfel, faptul că VLRD desfășoară nu numai activități destinate să îndeplinească nevoi de interes general prin intermediul operațiunilor interne cu societatea națională feroviară lituaniană, pentru ca aceasta să își poată desfășura activitatea de transport, ci și alte activități cu scop lucrativ, este irelevant în această privință.
- 42 Pentru a aprecia dacă un organism intră în sfera noțiunii „organism de drept public” în sensul articolului 1 alineatul (9) al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2004/18, este necesar totodată ca acesta să îndeplinească nevoi de interes general de altă natură decât industriale sau comerciale.
- 43 În această privință, trebuie arătat că aprecierea respectivei naturi trebuie să se facă ținând seama de toate elementele juridice și factuale relevante, cum ar fi împrejurările care au prevalat la momentul constituirii organismului în cauză și condițiile în care acesta desfășoară activitățile destinate să îndeplinească nevoi de interes general, inclusiv printre altele inexistența concurenței pe piață, absența unui scop lucrativ, neasumarea riscurilor aferente acestor activități, precum și eventuala finanțare publică a activităților în cauză.
- 44 Astfel cum a statuat Curtea, dacă, referitor la activitățile prin care se urmărește să se îndeplinească nevoi de interes general, organismul în cauză operează în condiții normale de piață, are un scop lucrativ și suportă pierderile aferente exercitării activităților menționate, este puțin probabil ca nevoile

pe care urmărește să le îndeplinească să fie de altă natură decât industriale sau comerciale (Hotărârea din 16 octombrie 2003, Comisia/Spania, C-283/00, EU:C:2003:544, punctele 81 și 82, precum și jurisprudența citată).

- 45 Prin urmare, existența unei concurențe dezvoltate nu ar permite, în sine, să se concluzioneze în sensul inexistenței unei nevoi de interes general de altă natură decât industrială sau comercială.
- 46 În aceste condiții, revine instanței de trimitere să verifice, pe baza tuturor elementelor juridice și factuale din speță, dacă, la momentul atribuirii contractului în discuție în litigiul principal, activitățile desfășurate de VLRD cu scopul de a îndeplini nevoi de interes general erau realizate în condiții de concurență și în special dacă VLRD putea, având în vedere împrejurările speței, să se lase ghidată de alte considerente decât considerentele economice.
- 47 Este însă lipsită de relevanță în această privință împrejurarea invocată de instanța de trimitere în decizia de trimitere potrivit căreia ponderea operațiunilor interne realizate cu societatea feroviară lituaniană în raport cu cifra de afaceri globală a VLRD s-ar putea diminua în viitor, având în vedere că revine acestei instanțe competența să examineze situația respectivei societăți la momentul atribuirii contractului în cauză.
- 48 În consecință, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 1 alineatul (9) al doilea paragraf din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că o societate care, pe de o parte, este deținută în totalitate de o autoritate contractantă a cărei activitate este de a îndeplini nevoi de interes general și care, pe de altă parte, realizează atât operațiuni pentru această autoritate contractantă, cât și operațiuni pe piața concurențială trebuie calificată drept „organism de drept public” în sensul dispoziției menționate cât timp activitățile respectivei societăți sunt necesare pentru ca autoritatea contractantă în cauză să își poată exercita activitatea și cât timp, pentru a îndeplini nevoi de interes general, societatea menționată se lasă ghidată de alte considerente decât considerentele economice, aspect care trebuie verificat de instanța de trimitere. Nu are nicio incidență, în această privință, faptul că valoarea operațiunilor interne poate reprezenta în viitor mai puțin de 90 % din cifra de afaceri globală a societății sau o parte neesențială a acesteia.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 49 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 1 alineatul (9) al doilea paragraf din Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (UE) nr. 1251/2011 al Comisiei din 30 noiembrie 2011, trebuie interpretat în sensul că o societate care, pe de o parte, este deținută în totalitate de o autoritate contractantă a cărei activitate este de a îndeplini nevoi de interes general și care, pe de altă parte, realizează atât operațiuni pentru această autoritate contractantă, cât și operațiuni pe piața concurențială, trebuie calificată drept „organism de drept public” în sensul dispoziției menționate cât timp activitățile respectivei societăți sunt necesare pentru ca autoritatea contractantă în cauză să își poată exercita activitatea și cât timp, pentru a îndeplini nevoi de interes general, societatea menționată se lasă ghidată de alte considerente decât considerentele economice, aspect care

trebuie verificat de instanța de trimitere. Nu are nicio incidență, în această privință, faptul că valoarea operațiunilor interne poate reprezenta în viitor mai puțin de 90 % din cifra de afaceri globală a societății sau o parte neesențială a acesteia.

Semnături